

GEÏNTEGREERD CULTURBELEIDSPLAN SCHAARBEEK 2014 – 2019

INHOUD

Voorwoord	3
1. Een nieuw cultuurbeleidsplan 2014 -2019	4-5
- Situering	4
- Adviesraad : draagvlak en dynamisch platform	4
- Geïntegreerd overleg : een breder draagvlak	5
- Beroepskrachtenoverleg : samenwerken begint hier	5
2. Evaluatie van de voorbije beleidsperiode	6-7
- Impact op de werking van de verschillende partners	6
- Impact op de samenwerking	6
- Knelpunten bij het realiseren van de strategische doelstellingen 2008-2013	6
- Conclusies	7
3. Omgevingsanalyse	8-15
- Socio-demografische omgeving	8-11
* Bonte mix	8
Groeisput	8
Jong bloed	9
Singles	9
Mixtuur	9
* Lingua Franca	10
* Lappendeken van wijken	10
* Groene ruimte	11
- Sociaal-culturele omgeving	11-13
* Nederlandstalig onderwijs	11
* Socio-cultureel landschap	12
* Franstalige collega's	12
* Corridor	13
* Buurman Brussel	13
- SWOT analyse	14-15
4. Missie	16-17
Missie van de Dienst Nederlandse Cultuur	16
Missie van de Bibliotheek	16
Missie van De Kriekelaar	16
Missie van het Lokaal Cultuurbeleid	17
5. Strategische doelstellingen voor de periode 2014-2019	18-22
SD1. Schaarbeek samen be-leven	18
SD2. Jong volk bloeit en groeit	20
SD3. Samen sterk : netwerken krijgen een boost	21
SD4. Kwaliteit in huis	22

6. Participatietraject	23-24
Map-it sessies met focusgroepen	23
Schaarbeek Salon	23
Adviesraad	24
Beroepskrachtenoverleg	24
Gemeenschapsforum	24
Bekendmaken van het nieuwe cultuurbeleidsplan aan de bevolking	24
7. Synergie met andere beleidsplannen	25
8. Financiële middelen en personeel	26-29
- Impuls lokaal cultuurbeleid	26
- Middelen en personeel Dienst Nederlandse Cultuur	26
- Middelen en personeel Bibliotheek	26
- Middelen en personeel De Kriekelaar	28

VOORWOORD

Schaarbeek leeft! Schaarbeek herleeft!

130.000 inwoners van 167 nationaliteiten met 120 talen in levendige wijken en buurten van totaal verschillend allooi: diversiteit te over, met alles in petto voor een heel eigen identiteit.

De Dienst Nederlandse Cultuur, de gemeentelijke Nederlandstalige bibliotheek en gemeenschapscentrum De Kriekelaar willen hiertoe hun stenen bijdragen door stedelijk leven te stimuleren en allerlei kansen te geven. Hun ambitie is stadscultuur faciliteren voor alle bewoners en bezoekers van Schaarbeek als segment van onze Brusselse hoofdstad. Dit zowel vanuit Vlaamse inspiratie, als via meertalige initiatieven gericht op zowel Nederlandstaligen, Nederlandskundigen als anderstaligen, met als bedoeling deze smeltkroes, deze stad en dus dit Schaarbeek meer deugd en levensvreugde te geven.

Zelfs de Berenkuil herleeft - hopelijk - want een passerel kan altijd een contactbrug zijn - of worden.

De gemeente wil een inspirerend cultuuraanbod brengen, mét aandacht voor de Schaarbeekse lokale identiteit.

Cultuur kan voor buitengewone ervaringen zorgen die een leven lang nazinderen en onze blik verruimen.

Cultuur is enerzijds erkenning en anderzijds ontmoeting met het onbekende.

Daartoe bestaat ook de Kriekelaar als gemeenschapscentrum: om sociaal-culturele ruimte te bieden aan ontmoeting zonder grenzen, voor kind, volwassene en oudere, van alle klasse en taal, van elke stand en slag, of stoot.

Daarvoor ijveren we samen.

Adelheid Byttebier
Schepen van Nederlandse Cultuur

Wim Kennis
Voorzitter GC De Kriekelaar

Rita L'Enfant
Voorzitter Adviesraad

1. EEN NIEUW CULTUURBELEIDSPLAN 2014–2019

SITUERING

In het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid wordt bepaald dat elke gemeente een cultuurbeleidsplan kan opmaken, waarbij de bibliotheek en het gemeenschapscentrum geprivilegieerde partners zijn. Daarvoor kon door de gemeente een cultuurbeleidscoördinator worden aangeworven, met subsidies van de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse Gemeenschapscommissie begeleidt de uitvoering van het lokaal cultuurbeleid voor de Brusselse gemeenten en heeft een adviserende rol naar Vlaanderen.

Het lokaal cultuurbeleid in Brussel dient met de richtlijnen van beide overheden rekening te houden.

Op 26 juni 2002 besliste de Gemeenteraad gebruik te maken van de mogelijkheden die dit decreet biedt.

Op 12 augustus 2002 werd een cultuurbeleidscoördinator aangeworven die binnen het jaar een cultuurbeleidsplan voor de resterende periode (2003-2007) diende op te maken. Intussen zijn we in Schaarbeek reeds aan ons derde cultuurbeleidsplan toe.

ADVIESRAAD : DRAAGVLAK EN DYNAMISCH PLATFORM

De adviesraad heeft als taak de opmaak en de uitvoering van het gemeentelijk cultuurbeleidsplan te begeleiden. De samenstelling van dit orgaan maakt het tot een belangrijk instrument inzake de participatie en de communicatie van het cultuurbeleidsplan.

Op 26 oktober 2005 keurde de gemeenteraad de samenstelling van de vorige adviesraad goed. Bij de start van een nieuwe legislatuur dient de adviesraad opnieuw samengesteld te worden binnen de 6 maanden na aanvang van de nieuwe legislatuur. De oude adviesraad kwam een laatste keer samen op 29 april 2013. De samenstelling van de nieuwe adviesraad, die, na een wissel van schepen, grondig werd gewijzigd, werd op 27 maart 2013 goedgekeurd door de gemeenteraad.

De leden van dit nieuwe orgaan werden gekozen op basis van hun representatieve functie van het (socio) culturele leven in Schaarbeek en van hun betrokkenheid en/of deskundigheid als Schaarbekenaar. Naast deze criteria is rekening gehouden met diversiteit volgens gender, leeftijd en culturele achtergrond.

Volgende samenstelling is tot stand gekomen:

Effectief lid :

Serpil Aygun	Ilhaam Mkichri
Johan Basiliades	Steven Pattyn
Martijn Bezuijen	Liesbeth Peeters
Rachida Cheroud	Hans Van Marsenille
Céline David	Arnaud Verstraete
Dany Debersaques	Ria Willem
Philippe De Broe	Peter Wouters
Willem De Greef	
Els Dittrich	
Philippe Gyselbrecht	
Wim Kennis	
Rita l'Enfant	

Waarnemend :

Adelheid Byttebier, Schepen
Nadine Christiaens, bibliothecaris Nederlandstalige Bibliotheek
Hylke Gryseels, cultuurbeleidscoördinator
Leen Rossignol, centrumverantwoordelijke GC De Kriekelaar
Inge Wauters, diensthoofd Nederlandse Cultuur

GEÏNTEGREERD OVERLEG : EEN BREDER DRAAGVLAK

Voor het ontwikkelen van het nieuwe, geïntegreerde, beleidsplan werd niet enkel met de leden van de Adviesraad samen gezeten. Ook de Raad van beheer van het gemeenschapscentrum en de Bibliotheekcommissie werden bij het denkproces betrokken. Deze organen werden samen met de Adviesraad opgenomen in een breder platform dat de verschillende stappen in de ontwikkeling van het geïntegreerde beleidsplan opvolgde.

Dit "geïntegreerd overleg" kwam samen op :

25/02/13

08/10/13

05/11/13

26/11/13

In de toekomst zullen deze drie organen vaker samen zitten rond thema's van het lokaal cultuurbeleid. Vanaf 2014 zullen de jaarlijkse actieplannen en voortgangsrapporten eveneens door dit breder platform geadviseerd worden.

BEROEPSKRACHTENOVERLEG : SAMENWERKEN BEGINT HIER

De beroepskrachten van de drie culturele partners vormen de spil voor de uitvoering van het lokale cultuurbeleid. Het samenwerken tussen deze partners werd geformaliseerd in een maandelijks overleg. Op een vast moment in de maand komen de centrumverantwoordelijke, de cultuurfunctionaris, de bibliothecaris, een medewerker van de Bib, het diensthoofd Nederlandse Cultuur, een medewerker van de dienst en de cultuurbeleidscoördinator samen om elkaar van hun afzonderlijke werking op de hoogte te houden, om aan gemeenschappelijke visie-ontwikkeling te doen, om gezamenlijke projecten voor te bereiden en te evalueren. Dit maandelijks overleg genereert meer betrokkenheid tussen de verschillende partners en vormt een aanzet voor meer synergie. Het beroepskrachtenoverleg vormt de basis van een geïntegreerde samenwerking.

2. EVALUATIE VAN DE VOORBIJE BELEIDSPERIODE

In het Cultuurbeleidsplan 2008-2013 werd gekozen voor vijf strategische doelstellingen, die met wisselend succes gerealiseerd werden.

IMPACT OP DE WERKING VAN DE VERSCHILLENDE PARTNERS

De doelstellingen van het lokaal cultuurbeleid vormen intussen de basis van de werkingen van de partners. Het lokaal cultuurbeleid vormde regelmatig een eye-opener, werkingen werden verruimd. Ook doelstellingen die oorspronkelijk niet meteen verbonden leken met kerntaken kregen door de impuls van het lokaal cultuurbeleid een plek in de afzonderlijke werkingen. De acties van het lokaal cultuurbeleid hebben de partners inhoudelijk versterkt en een breder netwerk gegenereerd. Het geïntegreerde werken wordt door iedereen als een toegevoegde waarde ervaren. Er is meer aandacht voor bepaalde doelgroepen en nieuwe culturele beleidsdomeinen zoals bijvoorbeeld erfgoed. Er is meer (financiële) ruimte voor experiment en vernieuwing.

IMPACT OP DE SAMENWERKING

Het structureel beroepskrachtenoverleg is een belangrijke hefboom geweest in het stimuleren van de bereidheid en de reflex tot samenwerking tussen de partners.

Er is de afgelopen jaren een sterke mentaliteitswijziging doorgevoerd, intussen staan de partners samen voor het kwaliteitslabel 1030cultuur, dat zijn weerslag vond in een gemeenschappelijke website www.1030cultuur.be.

Daarnaast stapten de partners in het pilootproject **SAMEN-BETER-STERKER**. De VGC stelde een coach ter beschikking die het traject begeleidde. Voor een kwaliteitsvolle en participatieve aanpak werd dit proces mee aangestuurd door een beperkte stuurgroep.

Tijdens dit traject, opgestart eind 2012 werd hoofdzakelijk gewerkt aan

- het verwerven van een meer grondige kennis van alle partners
- een beter inzicht op huidige manier van werken
- een gemeenschappelijke visie op het lokaal cultuurbeleid

Op basis van de vele gesprekken (individueel en in groep) werden aandachtspunten opgesteld voor het verbeteren van de samenwerking én het geïntegreerd werken. Alle partners willen hierin investeren om in de toekomst te evolueren naar '**SAMEN-BETER-STERKER**'.

Deze solide basis zorgde ook voor een bredere samenwerking met andere partners en er werd eveneens een stevige brug geslagen naar Franstalige partners. Het Nederlandstalige culturele veld wordt stilaan meer zichtbaar en geapprecieerd in een overwegend Franstalige context.

KNELPUNTEN BIJ HET REALISEREN VAN DE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN 2008-2013

- veranderende beleidsaccenten bij opdrachtgevende overheden doorheen de beleidsperiode bemoeilijken een duurzame uitwerking van het plan
- personeelwissels en personeelstekort doorheen de beleidsperiode (kabinetten, gemeenschapscentrum, Dienst Nederlandse Cultuur, bibliotheek, VGC)
- op elkaar afstemmen van de verschillende basisopdrachten van de partners

- gebrek aan middelen : tijd, financieel en personeel
- de juiste formule vinden : samenwerking moet tot werkontlasting en efficiëntie verhoging leiden en de meerwaarde moet voor zowel de partners als het publiek meetbaar zijn
- gebrek aan expertise : dient verder ontwikkeld te worden
- gebrek aan scherpe keuzes

CONCLUSIES:

- we maken keuzes want teveel doelstellingen zijn niet realistisch
- we herdefiniëren onze strategische doelstellingen om herhaling te voorkomen en nieuwe zuurstof in acties en partnerschap te pompen
- niet iedereen hoeft alles te doen (complementariteit) : we onderzoeken wat een geïntegreerde werking is en benaderen het lokaal cultuurbeleid vanuit de noden van de gemeente en de eigen werkingen
- er is een transparante organisatiestructuur nodig (= randvoorwaarden om doelstellingen te kunnen realiseren) vb: we zoeken naar een eenvormige manier van werken voor de drie partners
- we werken aan een gemeenschappelijk onderbouwd communicatieplan
- we bouwen expertise en kennis op

3. OMGEVINGSANALYSE

Schaarbeek is de tweede grootste gemeente van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en draagt alle kenmerken in zich van een grootstad : er woont een bonte mix van verschillende nationaliteiten, men vindt er verschillende wijken met elk een heel eigen identiteit, arm en rijk wonen er naast elkaar, de bewoners zijn overwegend jong en mensen komen en gaan. Ondanks de grote verschillen tussen de verschillende bewonersgroepen die misschien vaker naast dan echt mét elkaar leven, heerst er een goede sfeer. Tolerantie en openheid maken dat het hier aangenaam leven is.

Schaarbeek wordt meer en meer erkend als een mooie gemeente waar het goed wonen is, in tegenstelling tot haar vroeger eerder negatief imago, waarbij Schaarbeek vaak geassocieerd werd met “gevaarlijk” en “vuil”. De criminaliteit is ontzettend gedaald in de politiezone Brussel Noord, waar Schaarbeek onder valt. Reeds een paar jaar zitten de statistieken in dalende lijn, in 2012 daalde het criminaliteitscijfer nog met 11%, en haalden we het laagste cijfer sinds 2002. Ook op het gebied van netheid levert de gemeente veel inspanningen om van Schaarbeek een aangename woonplek te maken. De gemeente maakt werk van bewustmakingsacties voor de burger en hanteert daarnaast een nultolerantiebeleid voor vervuilers. De impact op het uitzicht van de gemeente was enorm de afgelopen jaren. Daarnaast wordt er ook veel aandacht besteed aan stedenbouw en architectuur. Om al deze en nog vele andere redenen wonen mensen hier graag.

Hieronder volgt een summier omgevingsanalyse van de gemeente, en dit met oog voor de opmaak van het cultuurbeleidsplan. De aspecten die worden uitgelicht zullen weerklank vinden in de strategische keuzes van het beleid. We geven de opvallendste cijfers en trends mee, die mede als vertrekpunt dienden voor de ontwikkeling van dit nieuwe cultuurbeleidsplan.

SOCIO-DEMOGRAFISCHE OMGEVING

● BONTE MIX

Groeispurt

Schaarbeek is een snel groeiende gemeente. Na 1995 is er een duidelijke stijging van de bevolking te constateren. In 2002 telde Schaarbeek nog 105.692 inwoners, in 2013 ligt dat aantal al op 130.095 inwoners (met 64.451 mannen en 65.644 vrouwen), met daarbovenop nog eens 1002 vluchtelingen die ingeschreven staan op de wachtlijst om papieren te krijgen.

Het geboortecijfer in Schaarbeek is het op één na hoogste van het Gewest. Belangrijke kanttekening hierbij is dat 36,8% van de kinderen geboren wordt in een huishouden zonder inkomen uit arbeid (ten tijde van het vorige beleidsplan was dat nog 28,2% en een verdere stijging van dit cijfer in de toekomst is zeer waarschijnlijk).

In 2008 woonde 11% van de bevolking van het Brussels Gewest in Schaarbeek, wat zich weerspiegelt in een hoge bevolkingsdichtheid : 15.527,5 personen per km². De leefruimte per persoon komt neer op 64,4 m².

Jong bloed

De bevolking van Schaarbeek is jonger (32,5 jaar) dan gemiddeld in het Brussels Gewest het geval is. De verouderingsindex ligt veel lager.

De algemene tendens in Schaarbeek is, net als in Gewest, een stijging van het aantal jongeren en een daling van het aantal 65+ers. In het Brusselse Gewest situeert de leeftijd van de inwijkelingen (zowel uit het buitenland als uit Vlaanderen en Wallonië) zich voornamelijk tussen 18-35 jaar.

Men detecteert er vooral een sterke groei van de bevolking van kinderen en tieners, ook in de leeftijd van 15-40 jaar, maar dan wel weer minder groei dan de rest van België in de +40jaar groep.

Singles

Schaarbeek is een gemeente met opvallend veel alleenstaanden (26.580 personen op een totale bevolking van 130.095 inwoners, of 1/5de van de bevolking). Er zijn meer alleenstaande mannen dan in de rest van het gewest bijvoorbeeld en ook meer alleenstaande moeders of vaders met kinderen.

Mixtuur

Schaarbeek heeft een zeer heterogene bevolking, met wel 167 verschillende nationaliteiten.

In 2013 telt men 44.079 vreemdelingen (oftewel 33,9 % van de bevolking).

Van deze bevolkingsgroep behoren 26.135 mensen tot de E.U. (oftewel 20,1% van de bevolking). Afkomstig uit de EU zijn de Fransen (9,1% van de totale vreemdelingenbevolking. 1 op 10 Brusselaars is van Franse origine), Bulgaren (8,6 % en bijna 2,5 keer meer dan in de rest van het Gewest), Polen (8,4%), Roemenen (7,5%), Italianen (5,8%) en Spanjaarden (5,8%) de opvallendste bevolkingsgroepen.

Als men deze cijfers naast die van het Gewest legt, valt op dat 1 op 10 Brusselaars van Franse origine is en dat er 2,5 keer meer Bulgaren in Schaarbeek wonen dan in de rest van het Gewest.

Nationaliteit	aantal inwoners
<i>afkomstig uit E.U.</i>	26.135
Fransen	4.019
Bulgaren	3.906
Polen	3.699
Roemenen	3.312
Italianen	2.567
Spanjaarden	2.544

De opvallendste groepen afkomstig van buiten de EU zijn de Marokkanen (13% van de totale vreemdelingenbevolking), de Turken (9%) en de Congolezen (2,2 %). Hier valt op dat er 2,5 keer meer Turken in Schaarbeek wonen dan in de rest van het Gewest.

Nationaliteit	aantal inwoners
afkomstig uit E.U.	17.944
Marokkanen	5.757
Turken	3.796
Congolezen	990

Een andere belangrijke groep waar geen cijfermateriaal over voor handen is zijn de Belgen van vreemde origine, al kunnen we wel stellen dat er in Schaarbeek een duidelijk overwicht is aan nieuwe Belgen van Turkse en Marokkaanse afkomst.

Internationalisering is een tendens in gans Brussel : 15 op 100 mensen zijn geboren in een ander deel van de wereld. Het is ook opvallend hoe het plaatje voortdurend verandert van kleur. Tien jaar geleden hadden we in Schaarbeek nog een heel ander palet aan inwijkelingen : de Fransen, Bulgaren, Roemenen en Polen kwamen toen niet voor in de top 10.

● LINGUA FRANCA

Dit heeft ook een impact op taalgebruik. Brussel wordt als migratieregio gekenmerkt door een steeds grotere diversiteit aan thuistalen. De kinderen uit taalgemengde huwelijken krijgen meestal de taal mee van beide ouders, ook als het geen officiële landstaal betreft. De groep Brusselaars jonger dan 25 jaar groeit intussen reeds voor de helft op in een twee- of meertalig gezin. Slechts een derde van deze groep Brusselaars groeide op in een eentalig Franstalig gezin, wat een significante daling betekent tegenover vroeger. Het Nederlands handhaaft zijn positie, al groeit de meerderheid van de kinderen uit een gezin waar Nederlands gesproken wordt ook op in een tweetalig gezin. Het tweetalig gezin waarbij Frans één van de thuistalen is, komt het vaakst voor. Het prototype van de Brusselaar draait mee in een meertalige omgeving, maar niet beperkt tot de twee officiële landstalen. Het is dan ook niet langer relevant om het over “traditionele” tweetaligen te hebben, maar over tweetalige gezinnen met Frans of Nederlands als thuistalen. Taalkennis wordt meer divers, maar de kennis van de drie contacttalen (Nederlands, Frans, Engels) neemt wel af. Dat betekent niet dat mensen niet meer met elkaar kunnen communiceren, maar dat er een complexer taalrepertorium wordt gehanteerd. Taal wordt steeds meer pragmatisch gebruikt, met mengvormen als lokale lingua franca. De talen aanwezig in de buurt bepalen deze mengtaal. Dit gegeven ligt mee aan de basis dat bij Brusselaars van vreemde origine de buurt waarin ze wonen tot de belangrijkste identificatiekaders hoort. Culturele en taaldiversiteit kunnen op die manier samengaan met sociale cohesie.

Een meer uitgebreide en interessante analyse van deze materie is terug te vinden in het boekje van Rudi Janssens “Meertaligheid als cement van de stedelijke samenleving”.

● LAPPENDEKEN VAN WIJKEN

Schaarbeek heeft geen echt “centrum”, maar is eerder opgesplitst in een aantal verschillende wijken en buurten, straten soms, met elk een eigen gezicht en bewonersprofiel. De grenzen van de wijken en buurten liggen niet altijd geografisch vast, maar kunnen in sommige gevallen mee evolueren op het ritme van de gemeente zelf.

Schaarbeek doet denken aan een lappendeken van verschillende wijken en plekken met elk een eigen kleur, een eigen textuur. Er is geen echte centrale spil in de gemeente. Schaarbekenaren uit verschillende buurten hebben weinig contact met elkaar en voelen zich vaak meer verbonden met “hun” buurt dan met Schaarbeek als geheel.

Zo komt het ook dat in Schaarbeek arm en rijk naast elkaar leven.

Het socio-economisch draagvlak is erg zwak in het westelijke deel van de gemeente (Noordwijk, Brabantwijk). In de rest van de gemeente vindt men een gemiddeld of hoog sociaal-economisch profiel, met residentiële wijken vooral in het gedeelte tussen het Josaphatpark en Evere (Terdelt, Bloemenwijk, Dailly, Meiser, Plasky, Linthout).

Algemeen kan men echter stellen dat de gemiddelde inkomens in Schaarbeek lager liggen dan in het Gewest. Dit kan voor een stuk verklaard worden door de omvang van de huishoudens : grote gezinnen met veel kinderen trekken het gemiddelde inkomen per inwoner omlaag. Daarnaast is ook de aanwezigheid van een niet onbelangrijk aantal mensen die voor de Europese Commissie werken niet te onderschatten, hun hoge inkomens worden niet in de cijfers opgenomen.

Ondanks deze nuancering moeten we in Schaarbeek niet blind zijn voor toenemende (kans)armoede. De kloof tussen arm en rijk wordt alleen maar groter.

De lonen zijn tegenover 2002 gelukkig gestegen, maar liggen nog steeds onder het gemiddelde van het Gewest. Er zijn meer jonge, mannelijke werklozen dan in de rest van het Gewest. Bijna 1/4de van de jongeren leeft van een vervangingsinkomen. (cijfers uit 2008 leren ons dat de werkloosheidsgraad toen 23,8% bedroeg en onder de -25 jarigen zelfs 36,6%). De jeugdwerkloosheid kent intussen weer een dalende trend, maar er zijn meer langdurig werklozen.

De levensverwachting ligt in Schaarbeek lager dan gemiddeld in het Gewest en ook de gezondheidsperceptie ligt lager.

Vrouwen sterven vaker aan een infectueuze of parasitaire aandoening, waarschijnlijk kan dit gekoppeld worden aan soms barre woonomstandigheden.

Want ook de staat van de gebouwen is wisselend, afhankelijk van de wijk. Ook hier valt op dat de zone in het westelijke gedeelte zich in de slechtste staat bevindt, anderzijds is net hier veel renovatie op privé-initiatief te merken, veelal door Marokkaanse en Turkse eigenaars die op die manier investeren in hun toekomst. Ook de aanwezigheid van vele wijkcontracten in de gemeente gaven een belangrijke impuls.

In het algemeen kan men stellen dat de mooie architectuur een belangrijke troef is van de gemeente, met een belangrijke aanwezigheid van Art Nouveau. Schaarbeek heeft een patrimonium om trots op te zijn.

GROENE RUIMTE

De groene zone in Schaarbeek wordt vooral bepaald door het Josaphatpark en omgeving. Dit park, dat vandaag 40 hectare beslaat, werd op 26 juni 1904 feestelijk geopend. Het park wordt ook wel de tuin van Schaarbeek genoemd en fungeert als groene long in de sterk verstedelijkte gemeente.

Voor het honderdjarig bestaan van het park besliste de federale overheid om 10 miljoen euro uit te trekken voor renovatie.

In het park gaan geregeld culturele activiteiten door : zomerconcerten en muziektredens in de kiosk. Er zijn ook verschillende sportinstallaties aanwezig, o.a. het recent gerenoveerde Crossingstadion en het voetbalplein aan de Chazallaan. De oudste sportvereniging van Schaarbeek, de Sint Sebastiaan Boogschuttersgilde, heeft er eveneens zijn vaste stek.

SOCIAAL-CULTURELE OMGEVING

NEDERLANDSTALIG ONDERWIJS

Schaarbeek telt vandaag 12 Nederlandstalige basisscholen, dat zijn er drie meer dan vorig jaar. De bevolkingsgroei laat zich ook hier voelen. Ook de gemeente pikte dit signaal op. Tot voor kort was er geen gemeentelijke Nederlandstalige basisschool, maar daar kwam in 2011 verandering in. De Dienst Nederlandstalig onderwijs werd opgericht in mei 2011 en op 1 september 2011 deed de Gemeentelijke Basisschool De Kriek haar deuren open. Intussen is het 3de schooljaar ingegaan en telt GBS De Kriek 3 kleuterklassen (waarvan één onthaalklas) en drie klassen lagere school.

Er zijn een 140tal leerlingen, veelal uit de buurt van de school. In 2018 is de opening van een tweede Gemeentelijke Basisschool voorzien.

GBS De Kriek werkt netoverschrijdend, als lid van de Brede Schoolwerking van de Brede Schoolcoördinator van de Sint-Lukas basisschool. Deze Brede School Coördinator zetelt tevens in de Adviesraad Cultuur.

Er is ook nog een andere Brede School Coördinator actief in Schaarbeek, verbonden aan de scholengroep rond Helmet.

De Bibliotheek en de Kriekelaar werken nauw samen met beide Brede Schoolcoördinatoren en hebben een uitgebreide samenwerking met alle Nederlandstalige Schaarbeekse scholen, ook met de middelbare scholen Emmanuel Hiel en de Sint-Lukas kunsthumaniora (via schoolprogrammatie Podium Noord en een taaltutorproject voor taalzwakke leerlingen van Emmanuel Hiel).

Er liggen ook een aantal belangrijke Nederlandstalige hogescholen op Schaarbeeks grondgebied : Sint-Lukas Hogeschool (Audiovisuele Kunst, Beeldende Kunsten, Vrije Kunsten), Sint-Lucas Architectuur (architectuur en interieurarchitectuur), en de HUB met het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen.

De Dienst Nederlandse Cultuur werkt regelmatig samen met de kunsthogescholen om de studenten een platform te bieden in de gemeente. De Bibliotheek werkt dan weer op structurele basis samen met het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen.

● SOCIO-CULTUREEL LANDSCHAP

Schaarbeek herbergt heel wat verschillende soorten socio-culturele organisaties en culturele instellingen.

Er zijn veel theaters aanwezig in Schaarbeek, veelal Franstalige, maar ook een aantal Engelstalige. Met Théâtre La Balsamine werd een paar keer samengewerkt.

Er zijn verschillende Academies, die zowel aandacht besteden aan plastische kunsten als aan muziek. Langs Nederlandstalige kant is er de muziekacademie J.H. Fiocco.

Het muziekcentrum "Novanois" met repetitieruimte, muzieklessen en optredens is dan weer een fijn privé-initiatief, waarmee we reeds een aantal keer samenwerkten.

Schaarbeek herbergt tevens een aantal kleine musea en kunstgalerijen.

Schaarbeek telt ook heel wat sociale en socio-culturele organisaties. Met verschillende partners zijn er reeds goede contacten en samenwerkingsverbanden, maar het streven is een hechter en duurzamer netwerk dat niet alleen meer kennis en inzicht kan verschaffen rond bepaalde thema's, maar dat ook een groter draagvlak kan genereren.

Ook het "verenigingsleven" ontbreekt niet in Schaarbeek, al merken we wel dat het "klassieke verenigingsleven" tanende is. We zien vandaag vooral een belangrijke toename van etnisch-culturele verenigingen en verenigingsvormen zoals straat- en wijkcomités, al dan niet "officieel" georganiseerd. Ter illustratie : de VGC erkent in Schaarbeek 110 verenigingen waaronder 13 sociaal-culturele, 1 amateurkunsten, 2 seniorenverenigingen en 94 etnisch-culturele verenigingen.

Het landschap is danig veranderd de afgelopen jaren, we zouden het opnieuw in kaart moeten brengen om inzicht te krijgen in potentiële netwerken en partners.

● FRANSTALIGE COLLEGA'S

Tien jaar geleden leek het nog haast onmogelijk, maar intussen ontstond door de jaren heen steeds meer samenwerking tussen de Nederlandstalige en Franstalige gemeentelijke diensten. In 2012 wilden we daarin een stapje verder gaan door ook de Bibliotheken en de gemeenschapscentra hierbij te betrekken.

Onder de noemer van “Vice Versa” poogden we waar mogelijk parallel te programmeren, aan uitwisseling te doen, samen te werken of te programmeren in functie van de uitwisselingsgedachte. Hierbij werd vooral gezocht naar overlappings binnen de reguliere werking van de verschillende partners, om zo tot een stevigere verankering van de uitwisseling te komen. Hier werden belangrijke kiemen gezaaid voor de toekomst.

De partners zien het als een prioriteit om verder in te zetten op de samenwerking en uitwisseling met onze Franstalige collega's. Door waar mogelijk de krachten te bundelen kunnen we een ruimer publiek aanspreken en meer tegemoetkomen aan de Schaarbeekse realiteit. Tegelijkertijd vinden we deze verbroedering een belangrijk positief signaal naar de bevolking toe.

CORRIDOR

Er passeren doordeweeks dagelijks duizenden pendelaars door Schaarbeek. De gemeente telt vele kleine bedrijfjes en een aantal grote instellingen zoals de VVSG (Vereniging voor Vlaamse Steden en Gemeenten), de VRT en Aeropolis die samen duizenden mensen tewerkstellen. Deze pendelaars zien van Schaarbeek vaak niet meer dan het traject van het station naar hun werkplek. In het geval van Aeropolis verloopt het traject zelfs met speciaal ingelegde pendelbussen, wat enig contact met het lokale leven al helemaal onmogelijk maakt. Enkel de Bibliotheek, die vlakbij Aeropolis gelegen is, bouwt een schare trouwe bezoekers op. Een grote meerderheid van de Schaarbeekse studenten pendelt eveneens. Ze wonen nog thuis of zitten op kot in Leuven. Het sociale leven van de studenten die wél op kot zitten in Schaarbeek speelt zich vaak af in Brussel stad, de afwezigheid van leuke cafés in Schaarbeek heeft daar veel mee te maken. Dit heeft als gevolg dat er geen uitgesproken band tussen de studentenpopulatie en de gemeente bestaat. De vzw Wijkpartenariaat Brabantwijk probeert hier al een aantal jaar beterschap in te brengen door samen met een (Hoge)School-Buurt medewerker de studenten van de verschillende hogescholen op te volgen en activiteiten naar hun maat op te zetten, vaak ook in relatie tot de gemeente of in samenwerking met de culturele partners.

BUURMAN BRUSSEL

Schaarbeek grenst aan de stad Brussel : bruisend centrum van cultuur met vele gerenommeerde theaters, cinemazalen, cafés en restaurants. Schaarbeek moet zijn eigen plekje vinden naast deze belangrijke buur door een complementair aanbod te ontwikkelen. Uit bevestigingen blijkt dat het aspect ontmoeting en gezelligheid belangrijke troeven zijn.

SWOT ANALYSE

STERKTE

Het solide partnerschap van de drie partners in cultuur

De dynamische en enthousiaste personeelsploegen van de partners in cultuur, met elk heel eigen capaciteiten en talenten.

Kwalitatieve programmatie en projecten met net dat ietsje meer zetten ons op de culturele kaart.

Succesvolle projecten worden erkend en krijgen de kans om zich te blijven herhalen en ontwikkelen. Daarnaast blijft er ruimte voor experiment en vernieuwing.

Samenwerking met Franstalige partners wordt stilaan structureel verankerd. Er ligt een goede basis om op verder te werken.

Het inzetten op laagdrempelige en vaak ook buurtgerichte activiteiten met veel aandacht voor ontmoeting.

Het deel uitmaken van grotere netwerken die een verhoging van kwaliteit en publieksbereik met zich meebrengen (vb. Podium Noord, BruNo*-netwerk, ...).

De externe communicatie wordt sterker en meer professioneel (vb www.1030cultuur.be, sterke huisstijlen partners, ...).

Voor Bib en GC : uitgebreide kinder- en jongerenwerkingen met een groot bereik.

Voor Bib en GC : grote infrastructuur met veel potentieel.

ZWAKTE

Een gebrek aan middelen : financieel en personeel.

Nederlandstalig imago in multiculturele en meertalige omgeving.

Gebrek aan expertise rond een aantal cruciale thema's (vb. hoe omgaan met multiculturele samenleving, met kansarmoede...).

Weinig samenwerking met mogelijk interessante gemeentelijke diensten (vb sport, jeunesse, ...).

De drie partners zouden nog meer kunnen investeren in een breder netwerk met andere en nieuwe partners. Het terrein moet beter verkend en benut worden.

In het verleden heerste er iets teveel een "feestjescultuur". Vaak succesvolle one shots, die nadien niet bestendig werden. We willen hier anders mee omgaan en duurzamer te werk gaan.

* Brussels Netwerk Openbare Bibliotheken

KANSEN

Bevolkingsgroei : uitdaging “jeugdig aanbod”.

Schaarbeek “bougeert” : aantrekkingspool voor jonge koppels en gezinnen die kopen en willen investeren in de leefbaarheid van de gemeente.

Nederlandstalige Schaarbekenaren zijn op zoek naar ontmoetingsplekken in de gemeente.

Anderstaligen zoeken aansluiting bij Nederlandstalige activiteiten. Het Nederlandstalig onderwijs blijft jaar na jaar vollopen met anderstaligen.

Schaarbeek bezit een enorme rijkdom : de aanwezigheid van een schitterend patrimonium, de mix van vele culturen en (volks)verhalen.

De aanwezigheid van vele sociaal-culturele organisaties en allerhande verenigingsvormen brengen een lokale dynamiek teweeg en biedt mogelijk een interessant potentieel.

BEDREIGINGEN

In een multiculturele en meertalige omgeving werkt de “Nederlandstaligheid” soms ook contraproductief. Hoe moeten we omgaan met communicatie? Welk taalbeleid dient men te hanteren?

De toenemende armoede is confronterend.

Het publiek, want ook de bevolking, is permanent in beweging. Klantenbinding is niet evident door het vluchtige karakter van de stad.

Het grote aanbod aan culturele activiteiten in Brussel, en de aanwezigheid van de stad Brussel vlak naast Schaarbeek maakt het moeilijk om mee te concurreren.

Een “Nederlandstalig publiek” wordt erg beperkt in een gemeente als Schaarbeek. Hoe bereiken we andere culturen, anderstaligen?

4. MISSIE

MISSIE VAN DE DIENST NEDERLANDSE CULTUUR

De Dienst Nederlandse Cultuur van Schaarbeek biedt cultuur van de bovenste plank. Om deze mee te pikken, hoeft de Schaarbekaar niet op de rode pluche van een theaterzeteltje te gaan zitten. Wij serveren het hem graag op plekken waar hij het niet verwacht: daar wij hij dagelijks komt, in 't café om de hoek of in het pand waar hij al vaak voorbijliep, maar de schatten achter de deur nog niet ontdekte. We trachten ons activiteitsaanbod zo laagdrempelig en gevarieerd mogelijk te maken, over de leeftijds- en taalgrenzen heen. Op deze wijze brengen we cultuur dichterbij de mensen maar evenzeer de mensen dichterbij elkaar. Ruimte voor ontmoeting staat centraal.

De Dienst Nederlandse Cultuur organiseert en ondersteunt projecten die het materiële en immateriële erfgoed ontsluiten.

We geloven dat de confrontatie met het rijke patrimonium van Schaarbeek bijdraagt tot het gevoel trots te mogen zijn op de gemeente waarin men woont.

Er beweegt vanalles in Schaarbeek. Niet alleen bij ons. Daarom steken wij onze hand uit naar lokale verenigingen en ondersteunen hen waar we kunnen. We halen ook de banden met onze (Franstalige) partners steviger aan en creëren zo een stevig draagvlak. Samen kunnen we meer en beter.

MISSIE VAN DE BIBLIOTHEEK

De Bibliotheek van Schaarbeek is een eigentijdse basisvoorziening waar elke burger, in een geest van objectiviteit en vrij van levensbeschouwelijke, politieke en commerciële invloeden, terecht kan met vragen over informatie, ontspanning, kennis en cultuur. De Bib is actief op het gebied van cultuurspreiding, cultuurparticipatie en educatie.

Door haar lokale inbedding en haar potentieel aan informatiecompetenties speelt de Bib een sleutelrol. Zij stimuleert ontmoeting, ook digitaal, en gemeenschapsvorming. Zij is toegankelijk, laagdrempelig en focust op dienstverlening in de ruimste zin van het woord.

De Bib biedt niet enkel aan maar stimuleert de vraagontwikkeling. Zij prikkelt de bredere cultuurdeelname van haar gebruikers, ondersteunt zelfstudie, slaat bruggen naar het onderwijs en scherpt creativiteit aan bij kinderen buiten de schoolse context. De Bib moet een 'probeerplek' durven zijn, die nieuwe culturele uitingsvormen oppikt en daarin een educatieve rol durft op te nemen.

MISSIE VAN DE KRIEKELAAR

De missie van De Kriekelaar is de leefkwaliteit in de stad te bevorderen, door mensen dichterbij elkaar te brengen en dit vanuit een omgevingsgerichte reflex. De Kriekelaar nodigt iedereen uit tot participatie, in een streven naar een harmonieuze en solidaire samenleving. Cultuur verbindt mensen, zowel door eigenheid als verscheidenheid. Via cultuur kunnen wij immers elkaar ontmoeten, uit de eigen kring treden en 'de ander' leren kennen. Het is belangrijk dat de verscheidenheid van de verschillende culturen op een toegankelijke wijze bij alle Schaarbekenaren gebracht wordt.

Zo kan cultuur een belangrijke gemeenschapsvormende rol spelen. Cultuurparticipatie wordt aangemoedigd. De Kriekelaar verbindt - als schakel in een uitgebreid netwerk- personen, organisaties, professionelen, verenigingen, collectieven, . . . Samenwerking, elkaars sterktes erkennen en gebruiken, levert meer kwaliteit op, levert duurzaamheid op.

In de activiteiten, evenementen, cursussen, wijkwerking, . . . wordt volop de kaart getrokken van gemeenschapsvorming. Het beleid van De Kriekelaar, samen met het geïntegreerd lokaal cultuurbeleidsplan, schept hiertoe voorwaarden, creëert kansen, en ondersteunt verenigingen en organisaties.

MISSIE VAN HET LOKAAL CULTUURBELEID

De Nederlandstalige partners van het Lokaal Cultuurbeleid willen de culturele rijkdom van Schaarbeek ten volle exploreren en etaleren. Schaarbeek is rijk aan volksverhalen en patrimonium, maar de gemeente is vooral ook rijk aan mensen van verschillende afkomst - en al die gezichten samen vormen het gezicht van Schaarbeek. Dat gezicht moeten we met trots tonen. Parce que Schaarbeek a de la gueule!

Het Lokaal Cultuurbeleid wil meebouwen aan een thuis voor die mensen, een plek waar het gemoedelijk samenleven is. Er wordt ruimte voor ontmoeting en uitwisseling gecreëerd : dat kan via gezellige momenten tijdens culturele activiteiten, maar dat kan ook op een meer structureel niveau door het ondersteunen van (nieuwe) netwerken. Er is oog voor kwetsbare groepen en voor armoede, zodat ook zij het gevoel krijgen dat er een plek is voor hen, zodat ook zij kunnen deelnemen aan het culturele leven.

Het Lokaal Cultuurbeleid wil meebouwen aan de toekomst van Schaarbeek, door te investeren in het potentieel van haar jeugd. Maar ook door in te zetten op duurzaamheid en met veel respect te werk te gaan. Respect is ook luisteren : het Lokaal Cultuurbeleid wil haar inwoners een stem geven en participatie stimuleren. Zo kunnen we SAMEN werk maken van die thuis.

5. STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN VOOR DE PERIODE 2014-2019

We kiezen in het Cultuurbeleidsplan 2014-2019 voor vier strategische doelstellingen. Deze doelstellingen bouwen verder op drie grote thema's die we uit de omgevingsanalyse en de gesprekken met de focusgroepen en de beheersorganen van de culturele instellingen konden distilleren : lokale identiteit, netwerken en duurzaamheid. Deze thema's werden ons telkens opnieuw aangereikt en vormen duidelijk belangrijke kapstokken om ons beleid aan op te hangen. Ze stelden ons in staat om gerichtere keuzes te kunnen maken en prioriteiten te bepalen.

De strategische doelstellingen worden vertaald naar operationele doelstellingen, dit zijn de stappen die ondernomen moeten worden om de strategische doelstelling te realiseren. Daaronder volgt telkens een reeks voorbeelden van geplande acties die de uitwerking van deze doelstelling illustreren. Uiteraard worden veel van deze acties door meerdere doelstellingen aangestuurd. De voorbeelden zijn niet exhaustief en dienen voor een beter begrip van de doelstellingen.

SD1. SCHAARBEEK SAMEN BE-LEVEN

Schaarbeek bezit een grote diversiteit aan wijken, culturen en leefwerelden. We werken een aanbod uit waar verschillende culturen hun gading in vinden en leiden mensen op een efficiënte manier naar dit aanbod. Waar mogelijk laten we de Schaarbekenaren participeren bij het uitwerken van dat aanbod om zo de lokale identiteit nog meer in de verf te zetten.

OD1. AANBOD EN DIENSTVERLENING HOUDEN REKENING MET DE SOCIALE EN CULTURELE DIVERSITEIT EN MAATSCHAPPELIJK KWETSBARE DOELGROEPEN

vb. van acties :

- samenwerken met sleutelfiguren en verenigingen om doelgroepen te bereiken (zoals bvb. Aksent, Foyer, Groep Intro, De Schakel, BON, ...)
- de nodige interculturele competenties opdoen : kennis en vaardigheden in huis halen door actieve deelname aan vormingen georganiseerd door o.a. de VGC, de Foyer, Yes, Brussels Academy, het Streekgericht Bibliotheekbeleid... Deze zorgen voor een open en kritische blik bij de ontwikkeling van activiteiten en een meer professionele benadering van interculturaliteit

OD2. WE FACILITEREN ONTMOETINGEN TUSSEN VERSCHILLENDE CULTUREN EN LEEFWERELDEN

Vb. van acties :

- 'vermenging' van publieken (bv De Kriekelaar leidt cursisten uit de taalklassen toe naar evenementen zoals de Nieuwjaarsreceptie en het Tuinfeest, de Bib organiseert interculturele spellennamiddagen en voorleesmomenten i.s.m. Foyer, de Dienst organiseert het feest van de Vlaamse Gemeenschap in open sfeer)
- deuren opengooien en zichtbaar worden in de gemeente : bewoners binnenhalen (bv de grote zaal van De Kriekelaar wordt broedplaats voor jong talent uit de buurt, de Bib fungeert als inschrijflootatie voor Lokaal Onderwijs Platform, ...) en zelf naar buiten treden (bv met straatfeesten of projecten zoals Salon Bombardon en Schaarbeek Laat, waarbij buurtbewoners op een laagdrempelige manier om de hoek van een kwalitatief cultuuraanbod kunnen proeven)

OD3. WE ONDERSTEUNEN EN INITIËREN INITIATIEVEN ROND HET CULTURELE EN IMMATERIËLE ERFGOED OM DE RIJKDOM AAN PATRIMONIUM EN GESCHIEDENIS VAN SCHAARBEEK TE ETALEREN

Vb. van acties :

- architectuurwandelingen/lezingen en frisse erfgoedprojecten (zoals bv het festival Alles es Just! rond Schaarbeekse volksfiguren, de Kriekenboomsage waarbij het roemrijke kriekenverleden van Schaarbeek weer tot leven komt, het culinaire project Salon Cuisson waarbij internationale koks volk bij hun thuis aan tafel ontvangen zodat de gasten iets kunnen opsteken over hun eetcultuur en leefwereld, ...)
- ondersteuning van de Bib door een zorgvuldig uitgebouwde collectie boeken rond het erfgoed in Schaarbeek en themastands rond lokale evenementen

OD4. DOOR COMMUNICATIE OP MAAT ZIJN DE DOELGROEPEN GOED GEÏNFORMEERD EN PARTICIPEREN ZE ACTIEF OF PASSIEF IN/AAN ONS AANBOD

Vb. van acties :

- meertalige communicatie, jongeren aanspreken via facebook, nieuwe methodieken aanleren om moeilijk bereikbare groepen aan te spreken
- doorverwijsfunctie opnemen
- verenigingen krijgen een plek op de website van 1030cultuur om hun activiteiten bij een breder publiek kenbaar te maken

OD5. WE HEBBEN EEN ZICHT OP DE VRAGEN VAN GEBRUIKERS, BEZOEKERS, VRIJWILLIGERS, VERENIGINGEN, SCHOLEN, BURGERS, EXPERTEN EN SYMPATHISANTEN, EN DUS EEN GEÏNTEGREERD EN VRAAGGESTUURD AANBOD DAT STOELT OP EEN GEDEELDE VISIE

Vb. van acties :

- op regelde tijden focusgroepen rond bepaalde vraagstukken
- grootschalig gebruikersonderzoek dat peilt naar gebruikers, niet-gebruikers en afhakers
- contact met ouders via kinderwerking
- oprichting 'gemeenschapsforum' met als doel rechtstreeks in dialoog te gaan met Schaarbekenaren en te polsen naar wat er leeft in onze gemeente om het beleid hierop af te stemmen

SD2. JONG VOLK BLOEIT EN GROEIT

Schaarbeek wordt gekenmerkt door een jonge, jeugdige bevolking. We brengen hun behoeften en noden in kaart en stemmen het aanbod daarop af zodat nog meer kinderen, tieners, jongeren en jong volwassenen kunnen deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten. Persoonlijke ontplooiing en het aanleren van nieuwe vaardigheden staan hierbij centraal.

OD1. KINDEREN EN TIENERS VAN 3-12 JAAR DOEN AAN CULTURBELEVING VIA EEN CULTUREUCATIEF AANBOD MET BIJZONDERE AANDACHT VOOR SOCIAAL KWETSBARE JEUGD

vb. van acties :

- SchoolPodiumNoord met een totaalpakket aan kwalitatieve voorstellingen, kunsteducatieve workshops, mondiale vorming, . . . op maat van de scholen. De mogelijkheden tot uitbreiding van het aanbod voor de secundaire scholen wordt onderzocht
- Het huidige aanbod van kinderwerking Dada versterken met creatieve ateliers en uitstapjes, en samenwerking met professionals voor de organisatie van de speelweken
- samenwerking met alle kinderdagverblijven (wisselcollectie, bibbezoek, infostands in het kinderdagverblijf), de consultatiebureaus van K&G en Foyer en Feza
- Via 'Lezen in je gemeente' op ludieke manier leesbevordering stimuleren
- Taal Tutor project voor jongeren die het lezen moe zijn
- Jaarlijks Boem Patat Josaphat, met gratis circusprogrammatie gericht naar een familiepubliek : prijzenbeleid voor kansarmen voor de bijhorende picknick en samenwerking met gespecialiseerde organisaties (zoals bv. De Schakel, vzw Ratatouille D'broeij, Nasci) om het publiek toe te leiden

OD2. JONGEREN EN JONG VOLWASSENEN ONTWIKKELEN HUN TALENTEN EN COMPETENTIES. DE BIB EN DE KRIEKELAAR HALEN DREMPELS NEER EN ZIJN EEN PROBEERPLEK WAAR ONTLUIKEND TALENT KAN GROEIEN

vb. van acties :

- uitbreiding kinderwerking DaDa met ook tienerwerking (10 tot 16 jaar) : jongeren krijgen ruimte om iets te creëren vanuit hun eigen interesses en talenten (i.s.m. Met - X)
- jongeren uit Schaarbeek en Brussel kunnen zich aansluiten bij TransfoCollect, een nieuw project van De Kriekelaar i.s.m. het Rits waarbij jong talent via een workshoptraject kennis maakt met de artistieke praktijk
- via ondersteuning en coaching investeren in de monitoren van kinderwerking Dada om hun sociale en creatieve vaardigheden te stimuleren en om de kwaliteit van de activiteiten te verhogen
- een forum voor jongeren in de Bib : open podium voor jongeren van de muziekacademie, dichten in het kader van Gedichtendag, samenwerken met auteurs en illustratoren in het kader van de Kinder- en Jeugdjury, 'leesskills' ontwikkelen bij het samen lezen en bespreken van boeken in de KJV, . . .
- ondersteuning van de HogeSchoolBuurtwerking bij de organisatie van Music@Lunch

OD3. DE SAMENWERKING MET DE SCHOLEN, DE BREDE SCHOOL COÖRDINATOREN EN ANDERE EDUCatieve PARTNERS OP HET WERKVELD IN SCHAARBEEK WORDT BESTENDIGD EN VERSTERKT. WE WERKEN ACTIEF MEE AAN EEN BREDE LEER- EN LEEFOMGEVING VOOR DE SCHAARBEEKSE JEUGD

Vb. van acties :

- overleg en samenwerking met de bredeschoolcoördinatoren en scholen
- samenwerkingsmogelijkheden met de gemeentelijke jeugddienst onderzoeken

SD3. SAMEN STERK : NETWERKEN KRIJGEN EEN BOOST

De aanwezigheid van vele sociaal-culturele en etnisch-culturele organisaties, en allerhande formele en informele verenigingsvormen brengt een lokale dynamiek teweeg. De professionele netwerken bieden de partners een stevige omkadering. We detecteren de nieuwe en bestaande netwerken, we brengen ze in kaart en verstevigen ze. We zetten in op netwerken die creatief, intens en kennisverrijkend zijn en spelen in op de lokale realiteit.

OD1. WE HEBBEN EEN OPEN HOUDING TEN AANZIEN VAN (NIEUWE) SPELERS IN DE GEMEENTE (ORGANISATIES, VERENIGINGEN, INDIVIDUEN, WIJKCOMITÉS, SCHOLEN, MOGELIJKE PARTNERS, . . .) EN FACILITEREN WAAR MOGELIJK

vb. van acties :

- netwerken in kaart brengen en blinde vlekken detecteren
- jaarlijks nieuwe contacten/partners in de gemeente zoeken

OD2. DE PARTNERS BIEDEN EEN COMPLEMENTAIR AANBOD WAAR VERSCHILLENDE DOELGROEPEN OP VERSCHILLENDE TIJDSTIPPEN GEBRUIK VAN KUNNEN MAKEN

vb. van acties :

- we stemmen activiteiten op elkaar af
- we verstevigen de eigen werkingen
- geïntegreerd overleg (vb beroepskrachtenoverleg) wordt efficiënter, verschillende overlegniveaus (bvb Regio Noord, Cultuurcentrum Brussel, BruNO-netwerk, regionaal cultuurbeleidscoördinatorenoverleg) worden geoptimaliseerd naar informatiedoorstroming (vermijden van herhaling), expertisebijdrage en actieve bijdrage aan de dagelijkse werking

OD3. WE BESCHIKKEN OVER EEN STERK NETWERK EN EEN BREED EN DYNAMISCH DRAAGVLAK

vb. van acties :

- verder investeren in mogelijke samenwerkingen met Franstalige partners (bv samenwerking met dienst Franse Cultuur voor Salon Bombardon en Expo Design, wisselcollecties met de Franstalige bibliotheek, ...)
- werk maken van een actieplan voor de uitbouw van een vrijwilligerswerking doorheen alle lagen van de werking (raad van bestuur, helpen op evenementen, monitorenwerking, ...)

SD4. KWALITEIT IN HUIS

We maken keuzes naar inhoud, manier van werken, inzet van middelen en tijdsbestek. Dit stelt ons in staat meer diepgang te geven aan de eigen werking - met ruimte voor vernieuwing - en onze rol als bondgenoot te verduidelijken.

OD1. DE KWALITEIT VAN AANBOD, ONTHAAL, COMMUNICATIE, INFORMATIE EN DIENSTVERLENING OP MAAT VAN DE BEWONERS ZORGT VOOR EEN VERTROUWENSRELATIE MET HET PUBLIEK

vb. van acties :

- 1030Cultuur is een sterk merk dat garant staat voor een kwaliteitsvolle programmatie en aangepaste communicatie : de gemeenschappelijke website van de drie partners www.1030cultuur.be is helder en up to date
- een betere inhoudelijke dienstverlening die vraag- en niet aanbodgestuurd is (bv bibpersoneel heeft een open houding die jongeren aanmoedigt om vragen te durven stellen en zelf op zoek te gaan naar informatie, een zelfuitleensysteem waardoor vrijgekomen tijd optimaal benut kan worden om gebruikers beter te informeren, het onthaal van De Kriekelaar fungeert als draaischijf van haar werking : medewerkers informeren bezoekers, nieuwkomers, kinderen en ouders en helpen waar nodig, het onthaal is zichtbaarder en interne signalisatie wordt aangepast)

OD2. WE ORGANISEREN ONZE ACTIVITEITEN VOLGENS HET MVO (=MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN) PRINCIPE

vb. van acties :

- gebruik recycleerbare of duurzame materialen (vb. bekertjes 1030Cultuur) en fair trade producten
- samenwerking met sociale economie projecten (Elan, Atelier Groot Eiland, ...).
- onderzoeken hoe activiteiten nog groener kunnen

OD3. HET AANBOD IS DUIDELIJK, INHOUDELIJK CONSEQUENT EN WORDT AANVAARD ALS KWALITATIEF HOOGSTAAND ZONDER UITSLUITEND TE ZIJN

vb. van acties :

- acties op lange termijn plannen, op regelmatige basis evalueren en bijsturen in functie van nieuwe noden. (bv projecten als de Kriekenboomsage, Boekenbende-aan-Huis en het samenwerkingsverband met Franstalige partners Vice Versa kennen hun eigen ritme en verloop over meerdere jaren)

6. PARTICIPATIETRAJECT

Een cultuurbeleidsplan is het resultaat van een traject dat met vele mensen werd afgelegd.

Beroepskrachten, vrijwilligers, bewoners, inspirerende sprekers — ze deden elk hun duit in het zakje.

Tijdens de afgelopen maanden verzamelden we via verschillende kanalen en methodieken input die de fundamenten konden vormen om ons cultuurbeleidsplan op te bouwen. Maar ook naar de toekomst willen we het draagvlak nog verbreden.

MAP-IT SESSIES MET FOCUSGROEPEN :

Na analyse van de evaluatie van de voorbije beleidsperiode en de omgevingsanalyse selecteerden we een aantal doelgroepen die we graag eens wat dieper wilden bevragen over hun (cultuur)beleving van Schaarbeek. We hanteerden hiervoor de Map-it methode. In groepjes van telkens een tiental personen brachten we in kaart (letterlijk en figuurlijk) hoe deze doelgroepen cultuur in hun gemeente en de gemeente zelf beleven, wat ze goed vinden en wat minder, waar er volgens hen nood aan is.

We organiseerden

- een focusgroep ouders
- een focusgroep singles
- een focusgroep E.U.
- een focusgroep (kans)armoede
- een focusgroep tieners (12-15 jaar)
- een focusgroep verenigingen
- een focusgroep adviesraad

Deze methode werkt zeer goed, we willen in de toekomst regelmatig focusgroepen met verschillende doelgroepen en rond verschillende thema's blijven organiseren om de vinger aan de pols te houden.

SCHAARBEEK SALON :

We organiseerden op 27/3 een lezing van Prof. Patrick Deboosere (gespecialiseerd in demografie en bevolkingsstudies én Schaarbekenaar). Hij schetste de evolutie van de recente 10 jaar van Schaarbeek. Hij belichtte tijdens zijn betoog verschillende aspecten van de gemeente : o.a. de groei van de bevolking en de patronen en samenstelling van migratieroutes, waarbij hij inging op leeftijd, geslacht, achtergrond, enz. Na de toelichting was er ruimte voor vragen en uitwisseling.

Op dit Salon werden zowel de Adviesraad, de Raad van bestuur van De Kriekelaar, de Bibliotheekcommissie als de Schaarbeekse bewoners en andere geïnteresseerden uitgenodigd. Er kwam heel wat geïnteresseerd publiek op af. De discussie nadien was vruchtbaar. We beslisten er een reeks van te maken. In de toekomst zullen we meer van dit soort uitwisselingsmomenten rond relevante Schaarbeekse en Brusselse thema's met specialisten programmeren. Rudi Janssens en Eric Corijn staan alvast op ons verlanglijstje.

ADVIESRAAD :

Met de Adviesraad die in voege was tot 29 april 2013 hadden we een interessante brainstormsessie rond de beleidsprioriteiten van Vlaanderen en de VGC.

Met de nieuwe Adviesraad (die geïnstalleerd werd op 23 mei 2013) hielden we dan weer een Map-it sessie, net zoals met de focusgroepen en een interactieve werksessie rond de strategische thema's van het beleidsplan, die nadien vertaald werden naar strategische en operationele doelstellingen.

De Adviesraad volgt de opmaak en de uitvoering van het cultuurbeleidsplan op en zal de komende jaren op regelmatige basis geconsulteerd worden om de uitvoering van het uitgestippelde beleid mee in goede banen te leiden en bij te sturen.

BEROEPSKRACHTENOVERLEG :

De beroepskrachten van de drie culturele partners vormen de spil voor de opmaak van het nieuwe cultuurbeleidsplan. Het beroepskrachtenoverleg vormt de basis van een geïntegreerde samenwerking. Elke stap in het traject van de opmaak van het cultuurbeleidsplan werd tijdens dit overleg uitgedacht, besproken, geëvalueerd, bijgestuurd.

Ook het denkwerk van de staf van de Bibliotheek, de staf en de Raad van bestuur van de Kriekelaar, die verschillende studiedagen organiseerde, vormde mee de basis voor dit plan.

GEMEENSCHAPSFORUM :

Gemeenschapscentra krijgen er een nieuwe opdracht bij : ze moeten een soort van gebruikers"forum" oprichten . De idee hierachter is de klankbordfunctie en de signaalfunctie vanuit de gebruikers in de meest ruime zin van het woord te versterken. In Schaarbeek zien we dit als een uitgelezen kans voor het lokaal cultuurbeleid om meer aandacht te besteden aan participatie. We zullen hier proberen creatief mee om te springen.

BEKENDMAKEN VAN HET NIEUWE CULTURBELEIDSPLAN AAN DE BEVOLKING :

Het nieuwe Cultuurbeleidsplan zal beschikbaar zijn op de website 1030cultuur, de gemeentelijke website, de website van de Bib en die van De Kriekelaar. Dit zal aangekondigd worden in het gemeentelijke infoblad, de Thuis in Schaarbeek, de facebookpagina's van de **Dienst Nederlandse Cultuur, De Kriekelaar en 1030Cultuur**. Er zal tevens een publicatie gemaakt worden die kan verspreid worden bij partnerorganisaties, verenigingen en andere geïnteresseerden. Via het mailadres **1030cultuur@gmail.com** kunnen mensen reacties op het plan geven, suggesties voor acties doen etc.

7. SYNERGIE MET ANDERE BELEIDSPLANNEN

Het Cultuurbeleidsplan Schaarbeek, hoewel lokaal geïnspireerd, schrijft zich in in een breder verhaal.

Uiteraard sluit het beleidsplan aan bij de geest van het **Meerderheidsakkoord**, dat net zoals het cultuurbeleidsplan zoveel mogelijk probeert in te spelen op het potentieel van de gemeente.

We vinden er o.a. volgende aandachtspunten in terug :

- aandacht besteden aan stedenbouw en openbare ruimte, aan groene ruimte en duurzaamheid
- erfgoed heropwaarderen en kunst een centrale plaats geven in de wijken
- werk maken van een sociaal huisvestingsbeleid
- werk maken van nieuwe scholen (zowel Franstalig als Nederlandstalig)
- werk maken van een jeugdtraject en gemeentelijke voorzieningen openstellen voor die jeugd
- samenwerking tussen gemeentelijke diensten, o.a. tussen Nederlandstalige en Franstalige cultuurdiensten
- werk maken van een cultuurbeleid

Op bovenlokaal vlak vindt het plan eveneens aansluiting bij **de beleidsprioriteiten voor de VGC**, de geformuleerde doelstellingen sluiten hier rechtstreeks bij aan :

- samenwerking
- omgevingsgericht
- inspraakorganen/participatie

Ook de beleidsprioriteiten voor Vlaanderen zijn op een directe manier in de doelstellingen vervat :

- gemeenschapsvorming
- ondersteuning verenigingen en vrijwilligers
- kwalitatief en duurzaam
- het bereiken van kansengroepen

8. FINANCIËLE MIDDELEN EN PERSONEEL

IMPULS LOKAAL CULTUURBELEID

Het lokaal cultuurbeleid kreeg tot hiertoe een belangrijke impuls door subsidies van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie d.m.v. een enveloppesubsidie voor het loon van de cultuurbeleidscoördinator à rato van 58.000 €, de rest wordt bijgepast door de Gemeente.

Daarnaast krijgt de gemeente via de VGC in principe € 1 X 30% per Schaarbeekse inwoner voor de uitvoering van de projecten van het actieplan lokaal cultuurbeleid. Door de onstuitbare bevolkingsgroei is die laatste formule niet langer houdbaar en werd deze subsidie gebetonneerd op 36.097 €.

MIDDELEN EN PERSONEEL DIENST NEDERLANDSE CULTUUR (GEBASEERD OP CIJFERS 2012)

PERSONEELSKADER

2 niveaus A (bestuurssecretaris, contractueel)

1 niveau A (cultuurbeleidscoördinator, vastbenoemd) – gesubsidieerd

1 halftijds niveau C (administratief medewerker)

Totaal : 3 niveau A en 1 halftijdse C

Totaal gesubsidieerd personeel : € 58.000 via Vlaamse Gemeenschap

Totaal contractueel personeel : € 208.727 (ten laste van de gemeente : € 150.727)

WERKINGSKOSTEN

Reguliere werking : € 33.550

Jaarlijkse subsidies aan verenigingen : € 38.500

SUBSIDIES AAN DE KRIEKELAAR

In 2012 investeerde de gemeente € 21.000 afkomstig van de subsidies aan verenigingen (€ 38.500) in de Kriekelaar.

INKOMSTEN

Eigen inkomsten : € 5927

Subsidies 11 juliviering (VGC en VG) : € 1670

Totaal : € 7107

MIDDELEN EN PERSONEEL BIBLIOTHEEK (GEBASEERD OP CIJFERS 2012)

PERSONEELSKADER

1 niveau A (bibliothecaris)

2 niveau B (assistent dienstleiders)

4 niveau C = equivalent aan 3 fulltime niveau C (bibliotheekassistent)

1 halftijdse niveau D (boekhersteller)

1 halftijdse niveau E (poetsvrouw)

Werkingskosten

1) PERSONEEL

- Bibliotheekpersoneel	294866,79
- Werklieden en onderhoudspersoneel	17404,63

2) COLLECTIE - GEDRUKTE MATERIALEN :

TOTAAL GEDRUKTE MATERIALEN	80401,10
- kranten- en tijdschriftenabbonnementen	9295,09

3) COLLECTIE - AVM:

TOTAAL AVM	24138,50
- elektronische abonnementen	0,00
- digitaal	0,00

4) WERKINGSUITGAVEN	9148,32
---------------------	---------

5) ICT	93514,64
--------	----------

6) INFRASTRUCTUUR:

- werking	17307,99
- uitrusting (excl. ICT)	9118,17
- gebouwen (incl. huur)	108074,60

TOTALE UITGAVEN	663269,83
------------------------	------------------

1) EIGEN INKOMSTEN:

- lidgeld	2715,00
- maningsgeld	6290,55
- leengeld	15970,63
- diversen	11453,38

TOTAAL EIGEN INKOMSTEN	36429,56
------------------------	----------

2) SUBSIDIES

- personeelssubsidies Vlaamse overheid	240893,58
- werkingsubsidie Vlaamse overheid voor SBB	6037,42
- subsidies voor Geco's en andere speciale statuten (art. 60,...)	0,00
- provinciale subsidies of subsidies van de VGC	1688,00
- provinciale subsidies of subsidies van de VGC specifiek voor regionale samenwerkingsverbanden	0,00
- Europese subsidies	0,00
- andere subsidies	0,00

3) DOTATIE(S) VAN DEELNEMENDE GEMEENTE(N)	0,00
---	------

TOTAAL SUBSIDIES EN DOTATIES	248619,00
------------------------------	-----------

TOTALE INKOMSTEN	285048,56
-------------------------	------------------

MIDDELEN EN PERSONEEL DE KRIEKELAAR (GEBASEERD OP CIJFERS 2012)

PERSONEELSKADER

technische ploeg

2 voltijds C

3 Voltijds D

3 halftijds D

2 conciërges

ONTHAAL EN SECRETARIAAT

2 voltijds D

1 voltijds C

2 halftijds C

KINDERWERKING

1 voltijds D

1 voltijds B

COMMUNICATIE

2 halftijds B

COÖRDINATOR TECHNIEK EN LOGISTIEK

1 voltijds C

CULTUURFUNCTIONARIS

1 voltijds A/B

CENTRUMVERANTWOORDELIJKE

1 voltijds A/B

WERKINGSKOSTEN

KOSTEN

werkings-en organisatiekosten	140.664 €
aankoop horeca	20.631 €
lidgelden	4.479 €
secretariaatskosten	19.692 €
huisvesting en onderhoud	15.306 €
afschrijvingen	6.884 €
extra kosten	2.699 €

TOTAAL

210.355 €

INKOMSTEN

inkomsten lokalen en horeca	94.755 €
werkingsubsidies VGC	30.529 €
subsidies VGC kinder en jeugdwerking	16.218 €
subsidie Vlaamse Gemeenschap	1.541 €
subsidie gemeente Schaarbeek	22.950 €
inkomsten inschrijvingen/inkomgelden	59.747 €
interesten	1.785 €

TOTAAL

227.525 €

DIENST NEDERLANDSE CULTUUR

Vifquinstraat 2 - 1030 Schaarbeek
Tel 02 240 34 34
E-mail: nederlandse.cultuur@schaarbeek.irisnet.be
www.schaarbeek.be

GEMEENTELIJKE OPENBARE BIBLIOTHEEK SCHAARBEEK

Lambermontlaan 224 - 1030 Schaarbeek
Tel 02 245 32 90
E-mail: schaarbeek@bibliotheek.be
www.schaarbeek.bibliotheek.be

DE KRIEKELAAR

Gallaitstraat 86 - 1030 Schaarbeek
Tel. 02 245 75 22
E-mail: dekriekelaar@vgc.be
www.dekriekelaar.be

ADELHEID BYTTEBIER

Schepen van Nederlandse Cultuur
Colignonplein - 1030 Schaarbeek
Tel 02 244 71 06 - Tel Kabinet 02 244 73 99
E-mail: Abyttebier@schaarbeek.irisnet.be

CULTUURBELEIDSCOÖRDINATOR

Hylke Gryseels
Vifquinstraat 2 - 1030 Schaarbeek
Tel 02 240 34 34
E-mail: Hgryseels@schaarbeek.irisnet.be

GEMEENTE SCHAARBEEK